

Program for
Oppland
Venstre

for perioden 2011-2015

www.oppland.venstre.no

venstre

Et attraktivt, internasjonalt Oppland

MÅLSETTING

Oppland Venstre ønsker å sette folk først. Systemet er ikke til for å gå foran folks behov, men for å gi gode rammer for enkeltmenneskets vekst og virke.

IDEOLOGI

Venstre er et sosialliberalt parti. *Sosialt* fordi det bygger på solidaritet og ansvar for fellesskapet. *Liberal* fordi vi har tillit til enkeltmennesket med toleranse for ulike livssyn med sterk vekt på ytringsfrihet og menneskerettigheter. Venstre et grønt parti. Venstre mener at naturens likevekt og mangfold er verdier som må ligge til grunn for all politikk. Venstre tror på et samfunn tuftet på rettferdig fordeling, toleranse, omsorg og respekt for hverandre uten diskriminering og rasisme. Dette er verdier som Venstre vil arbeide for både i lokal, nasjonal og global sammenheng.

Oppland Venstre har ambisjoner på vegne av fylket vårt. Vi vil at Oppland skal framstå som et mulighetenes fylke. Oppland skal være en norsk og europeisk region preget av høy livskvalitet, balansert og miljøvennlig utvikling, gode opplevelser og privat glede!

Venstre vil jobbe for at Oppland skal være:

- et foregangsfylke for framtidsrettede og miljøvennlige energi- og samferdselsløsninger
- et fylke som verdsetter kunnskap, forskning, kreativitet og verdiskaping
- et fylke med et mangfold av attraktive, levende og inkluderende byer og bygder
- et fylke med internasjonale impulser, utveksling og engasjement

1. kandidat Eivind Brenna

Jeg heter Eivind Brenna og er førstekandidat for Venstre til Fylkestinget.

Alder 55 år

Engasjement 110 %

Jeg har besøkt alle videregående skoler og mange små og store bedrifter i Oppland i denne valgperioden. I tillegg har jeg engasjement for trygge veier og raskere veiutbygging.

Venstre vil ha fokus på:

- å få til Innlandsuniversitet, raskere og oftere tog på Dovre- og Gjøvikbanen
- beholde sykehusene i fylket
- styrke lærerкомпетansen
- gjøre Oppland til et grønnere fylke

Vi i Oppland må bli mer kompetansesultne og i større grad hente erfaringer internasjonalt. Jeg mener at det er viktig å sette folk først og ikke systemet først. Å tro på enkeltmennesket som motor i samfunnsbyggingen, med frihet til utfolding og ansvar for de svake, er å være liberal. Der er jeg og Venstre.

Grønn og glad!

Oppland er et grønt fylke. Oppland har store naturområder av nasjonal og internasjonal betydning. Det gjelder for eksempel fjellområdene og dyrearter som villrein, fjellrev, moskus og rovvilt. Vi i Oppland Venstre mener at naturen har en egenverdi og forvaltningen i dag skal sikre at både våre barn og barnebarn skal ha en natur å høste av. Mennesker skal enkelt kunne velge miljøriktig uten at det koster ekstra. Den som forurenser skal betale det forurensningen koster. All aktivitet må skje innenfor de rammene naturens tåleevne setter.

For Venstre er det selvsagt at Oppland fylkeskommune som en offentlig aktør skal vise vei i energi-, klima- og miljøspørsmål og bidra sterkt til å redusere klimautslippene. Dette skal være et styrende prinsipp i all politikkutforming.

Venstre vil arbeide for en ny offensiv og framtidsrettet energi- og klimaplan i Oppland. Utstrakt bruk av forurensende drivstoff og energikilder til oppvarming er, sammen med gasser fra økende avfallsmengder, en trussel mot vårt klima. Det kan skape store endringer over kort tid. Trafikkmengden i landet øker sterkt, og kollektivandelen er synkende. Fylkeskommunen bør stimulere til økt overgang til alternative og mindre forurensende energikilder, både til oppvarming og produksjon. Det må satses kraftig på kollektive transportmidler i byer og tettbygde strøk.

Venstre vil:

- at Opplands store naturområder forvaltes slik at mangfoldet av dyre- og plantearter sikres

at Norge følger opp sine internasjonale forpliktelser for de store rovdirene at stammen av større rovvilt begrenses.

- at forvaltningen av rovvilt må skje i samarbeid med lokale interesser
- gi erstatning for tapte beitedyr som stimulerer til forebygging av tap
- at kommunene ved utbygginger av, især hytteområder, kartlegger konsekvensene for naturområder og det biologiske mangfoldet.
- at vassdragene sikres mot forurensninger, ikke minst gjelder dette de store innsjøene som Randsfjorden og Mjøsa. at utbygd vannkraft utnyttes bedre gjennom opprusting av kraftanlegg og energioptimalisering
- knytte byer og tettsteder i Oppland nærmere sammen gjennom økt satsing på miljøvennlige kollektivløsninger
- jobbe for lavere billettpriser på kollektivtrafikk og et bedre busstilbud

Samferdsel – næringslivet

Oppland har rike naturgitte ressurser innen jordbruk, skogbruk, reiseliv og utmarksnæringer. Venstre mener at Oppland skal være et gjestfritt og åpent samfunn der nye mennesker, tanker og ideer ønskes velkommen.

På grunnlag av de naturgitte ressursene må det skapes arbeidsplasser i hele fylket. Det må satses på lokal videreføring og produktutvikling.

Fylket har ansvar for drift og vedlikehold av fylkesveiene, gang- og sykkelveier. Staten bør ta ansvaret for å bringe disse til en bedre standard. Statistikken viser for mange ulykker og skader. Fylket må innen for knappe rammer prioritere gang- og sykkelveier og sette seg målsetting om å øke antall km nybygd fra 14 km i 2010 til 50km i 2012.

Oppland Venstre går for å bygge ut høyhastighetstog for å erstatte flytrafikken mellom de store byene. Vi vil også ha investeringer i Gjøvikbanen slik at man kan nå målet om 25 % raskere tog og timeavganger. Dovrebanen til Lillehammer må få halvtimesavganger og dobbeltspor hele veien fra Oslo.

Venstre vil:

- styrke nye og etablerte næringshager/næringsklynger
- gjøre Oppland til et fiberfylke.
- styrke Forsvarets IKT-miljø på Jørstadmoen og realisere Security Valley på Gjøvik, en nasjonal satsing på informasjonssikkerhet
- at organiseringen av og samarbeidet i rei-

selivet i Oppland må styrkes. Oppland skal være ledende som reiselivsdestinasjon i Norge

- at landbruket får rammevilkår som sikrer drift og bosetting i hele fylket
- prioritere utbygging av gang- og sykkelveier nær tettsteder og skoler, øke satsingen på bedre fremkommelighet for myke trafikanter. Årlig bygging av gang- og sykkelveier i fylket må økes fra dagens 15 km til 50 km
- planlegge en høyhastighetsbane Oslo-Trondheim i løpet av valgperioden
- prioritere dobbeltspor for jernbane Lillehammer – Hamar for å sikre en reisetid på 80 minutter Lillehammer - Oslo
- utbedring av Gjøvikbanen til en reisetid på 89 minutter Gjøvik-Oslo
- at Rv 33 skal ha veinormalstandard innen 2017
- sikre et fullverdig sykehustilbud både i Lillehammer og Gjøvik

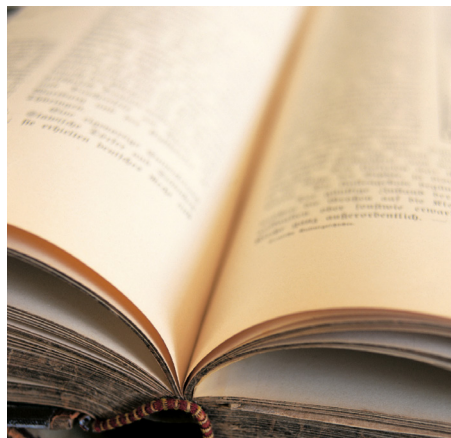
Klok og glad!

Kunnskap gir økt konkurransekraft for individ, region og nasjon. Kunnskap er dessuten en forutsetning for et aktivt og engasjert liv, og er grunnlaget for frihet og demokrati.

Skolen skal bidra til å gi alle like muligheter, og den skal være med på å utjevne sosiale forskjeller i samfunnet. Venstre lover en forpliktende prioritering av skole og utdanning når fylkeskommunale budsjetter skal prioriteres de kommende år. Videre vil vi love å lytte både til skole-, elev- og lærerorganisasjonene før viktige beslutninger i forhold til undervisningssektoren i fylket fattes.

Grunnskolen er kommunenes ansvar, mens fylkeskommunen har ansvar for den videregående skolen.

Å satse på utdanning er å investere i framtiden. Oppland Venstre vil styrke den offentlige skolen gjennom en kraftig satsing på læreren. Læreren og skoleledelsen er nøkkelen til at elevene skal oppnå gode læringsresultater. Kompetanseheving for skoleledere og pedagogisk personell må derfor forsterkes med vekt på faglig etterutdanning, herunder innføring av et årlig eller halvårlig kompetanseår der lærere etter et visst

antall år kan få permisjon med lønn for å oppdatere sin kompetanse.

Venstre ønsker stor frihet for den enkelte skole til å utvikle sin egenart. Dette ligger i begrepet "temaskole" som vi ønsker å utrede. Hensikten med dette er mindre sentralstyring, og større frihet og selvstyre. Venstre mener at skolene skal ha stor frihet til å spesialisere seg innen enkelte fagretninger, eller noe som kan være en bærende idé for hele skolen. Vi tror skolene blir mer spennende for elever og lærere gjennom frihet og ansvar for egen virksomhet.

Grunnlaget for å kunne gjennomføre videregående utdanning legges i grunnskolen. Tidlig innsats i forhold til elever i grunnskolen er viktig. Skolen er dessuten en svært viktig arena for integrering mellom ulike mennesker med forskjellig sosial, etnisk og kulturell bakgrunn.

Konkurranseskraft gjennom kunnskap

Alle har rett til en god skole som tar vare på den enkelte elev. Vi vil ha mangfold i skolen og fritt skolevalg. Oppland Venstre ønsker flere studie-plasser til Høgskolen i Lillehammer og Høgskolen i Gjøvik og en kraftig forskningsinnsats på veien mot Innlandsuniversitet.

Venstre vil:

- at læring skal stå sentralt på alle nivåer gjennom god opplæring, kunnskapsdeling og utveksling av god praksis
- vurdere ordningen med temaskoler der skolene skal utvikle sin egenart. Hensikten med denne reformen er mindre sentralstyring, større frihet og selvstyre og et bedre tilbud for elevene
- få på plass et kompetanseløft for lærerne og skoleledere gjennom et kompetanseår hvert femte år
- ha et godt samarbeid med kommunene for å motvirke frafall allerede i grunnskolen.
- styrke rådgivnings- og oppfølgingstjenesten for å hindre frafall
- bruke skolehelsetjenesten og miljøarbeidere aktivt for å fremme et godt psykososialt miljø i skolene
- bekjempe mobbing, vold, rasisme og rus i skolen
- motivere til samarbeid mellom de videregående skolene, høgskolene, næringslivet og samfunnet
- ha økt satsing på ungdomsbedrifter i den videregående skolen
- øke internasjonal utveksling av elevgrupper og lærere

Oppland er opplevelser

Lokal historie, kultur og tradisjoner, sammen med fysisk aktivitet og friluftsliv, er viktig for å skape identitet og tilhørighet. Oppland Venstre vil bidra til et aktivt kultur- og idrettsliv for å skape et inkluderende, meningsfullt og trygt samfunn.

Venstre ønsker et enklere kultur-Norge med minst mulig byråkrati og krav til dokumentasjon. Offentlige støtteordninger må sikre rekruttering og premiere aktivitet. Vi vil legge til rette for at det skal være stimulerende å legge ned innsats i kultur- og idrettsarbeid. De frivillige organisasjonenes innsats representerer store verdier for samfunnet. Fylkeskommunen må derfor være en aktiv økonomisk støttespiller for lag og organisasjoner og privatpersoner som engasjerer seg.

Kulturen gir livskraft til lokalsamfunnet, og den er en forutsetning for generell trivsel og vekst. Kulturen bidrar også til bedre folkehelse. Fylkeskommunen må derfor være lydhør overfor lokale ideer og prosjekter og medvirke til samordning og utvikling på tvers av kommunegrenser. Det er likevel viktig at sentrale kulturinstitusjoner styrkes og består som samlende sentra. Det er også viktig at Teater Innlandet

tilbyr forestillinger i alle deler av Oppland og Hedmark.

Bibliotekene er en viktig kilde for leseglede, både for barn, ungdom og voksne. Bibliotekene har en nøkkelrolle i litteratur- og kunstformidling og er et opplevelsessenter og samlingspunkt for kunnskap og informasjon. Venstre ønsker å stimulere til et mangfold av lokale bibliotekvarianter der særegen profil både er mulig og ønskelig. Kunstformidling gjennom Den kulturelle skolesekken er en viktig oppgave for at unge mennesker skal forstå at kunst og kultur også er formidling av vår identitet i fortid og samtid, og at kunst og kultur ikke bare handler om popularitet og underholdning.

Lokale kulturminner skal være historiefortellere og tradisjonsbærere. Oppland har mange kulturminner som trenger konservering og oppgradering slik at de kan bidra til formidling av tradisjon og identitet både til egne innbyggere og til turister.

Venstre vil:

- stimulere til leseglede gjennom aktive og mangfoldige bibliotek.
- at ungdommer med spesielle talenter får utviklingsmuligheter i fylket
- ha økt fokus på kulturbaserte næringer med spesiell satsing på kulturfestivaler, profesjonell filmproduksjon, musikk og visuell kunst.
- bevare kulturminner og bruke dem aktivt i reiselivssammenheng og øvrig verdiskaping
- styrke og videreutvikle mosjonsidretten i et folkehelseperspektiv
- styrke Den kulturelle skolesekken slik at barn og unge i hele fylket sikres kulturopplevelser med bredde og kvalitet

Oppland i Europa – Europa i Oppland

Internasjonal samhandling gjør oss bedre i stand til å forstå og delta i det globaliserte og flerkulturelle samfunnet vi lever i.

Internasjonalt samarbeid gir mulighet for resultater og utvikling på alle områder. Internasjonalt arbeid kan også være et verktøy for å påvirke rammebetingelser som ikke avgjøres lokalt, regionalt eller nasjonalt.

Oppland Venstre vil bruke internasjonalt samarbeid for å bidra til god utvikling i Oppland og levere gode tjenester til befolkningen og som et verktøy for dialog, læring og utvikling på alle politikkområder. Internasjonalisering og internasjonal kompetanse gjør innbyggere i Oppland bedre rustet til å leve, studere og arbeide i et flerkulturelt og globalisert samfunn. For dagens skoleungdommer bør internasjonalisering være en selvfølge.

Norge er deltaker i EUs utdannings- og kompetanseprogram. Oppland Venstre vil at Oppland fylkeskommune og aktørene i fylket tar i mye større grad i bruk de finansierings- og kompetansemulighetene som ligger i deltakelse i EU-program. Fylkeskommunen har en nøkkelrolle i informasjons- og tilretteleggingsarbeid, spesielt mot skoleungdommer og kommuner.

Venstre vil:

- at fylkeskommunen skal samarbeide med regioner i andre land for å utveksle kunnskap
- aktivt bruke Osloregionens Europakontor i Brussel som påvirkningskanal overfor beslutningstakerne i EU
- styrke informasjonsarbeidet om og deltakelse i EUs utdannings- og forskningsprogrammer
- legge til rette for at fylkets andre institusjoner og aktører deltar i EUs forsknings- og bedriftsrettede programmer
- jobbe for at flest mulig elever i videregående opplæring får tilbud om et faglig opphold i utlandet som en del av sitt skoleløp

Verden i Oppland - flerkulturell glede

Integrering er en kontinuerlig prosess som handler om toleranse og gjensidig respekt for hverandre. Målet er ikke at alle skal bli like – at "de" skal bli som "oss" – men at vi skaper et samfunn som er til for alle.

Verden er i Oppland. Ved inngangen av 2008 hadde 9,7 % av befolkningen i Norge selv innvandret eller var født i Norge med innvandrerforeldre. I Oppland utgjorde denne gruppen 5,2 % av befolkningen, totalt vel 9600 personer. Andelen er raskt økende, og fra 2007 til 2009 økte antall innvandrere i Oppland med ca. 2000 personer.

Oppland Venstre mener at det flerkulturelle perspektivet må innarbeides og ivaretas i all politikkutforming, gjerne i samarbeid med det flerkulturelle rådet i Oppland.

Venstre vil:

- at fylket skal være preget av toleranse, respekt og ulike menneskers samspill og samarbeid
- at det flerkulturelle perspektivet ivaretas i all politikkutforming
- jobbe for at det flerkulturelle rådet i Oppland konsulteres der det er relevant

- innarbeide et flerkulturelt perspektiv i planprosesser
- at Oppland fylkeskommune skal være en arbeidsgiver som legger til rette for større rekruttering av etniske minoriteter
- jobbe for at fritidsaktiviteter som idrett for barn og unge skal være gratis
- bedre offentlig kommunikasjon slik at busene går oftere i områder hvor det bor særlig mange innvandrere
- styrke NAV's muligheter til å hjelpe innvandrere ut i jobb

Lyst til å bo – lyst til god helse

Verdighet, tilhørighet og handlingsrom i eget liv er viktig for å skape seg sitt eget, gode liv.

God helse og gode levevaner er nøkkelen til et godt liv. Venstre vil satse på investering i helse – for å redusere antallet reparasjoner. Opplandsresepten og fysiotekene har vært en god start, men vi må satse videre på folkehelse, forebygging og frivillig engasjement. Frisklivssentraler i alle deler av fylket er viktig, samt bidra til å styrke samarbeidet mellom kommuner og sykehusene med Samhandlingsreformen.

Venstre i Oppland har lenge kjempet for sykehus tilbudet i Oppland og vil fortsette denne kampen.

Fylkeskommunene har fått et styrket ansvar for regional arealplanlegging og vil slik ha innflytelse på samferdsel og bomiljø.

Venstre vil:

- sikre sykehusene på Lillehammer, Gjøvik og Reinsvoll
- sikre distriktsmedisinske sentre med fødetilbud på Fagernes og Otta
- arbeide for opprettelse av frisklivssentraler i alle deler av fylket
- at staten dekker 85 prosent av tannhelseutgifter over 15 000 kroner
- ha gratis tannbehandling til rusavhengige og kronikere

Våre kandidater

1. **Eivind S. Brenna**
(f. 1955)
Vestre Slidre

2. **Sanna Sarromaa**
(f. 1979)
Lillehammer

3. **Ketil Kjenseth**
(f. 1968)
Gjøvik

4. **Helga Feste Hunter**
(f. 1970)
Østre Toten

5. **Mikkel Dobloug** (1979), Nord-Fron.
6. **Ulf Oddvar Rogneby** (1963), Lunner.
7. **Ingjerd Thon Hagaseth** (1967), Etnedal.
8. **Arne Chr. Stryken** (1944), Lillehammer.
9. **Helle Hundevadt** (1958), Dovre.
10. **Nathalie Espelund** (1993), Lillehammer.
11. **Øystein Stubhaug** (1963) Gjøvik.
12. **Grethe Singstad Paulsen** (1966), Gran
13. **Gustav Fystro** (1959), Øystre Slidre.
14. **Kjersti Grimstad** (1969), Gausdal.
15. **Erik Aune** (1960), Østre Toten
16. **Laila A. Skåden** (1967), Øyer.
17. **Hans Ingwald Gamst** (1968), Søndre Land.
18. **Dagny Hovi** (1955), Nord-Aurdal.
19. **Johan Schei** (1940), Lillehammer.
20. **Britt Åse Høyeseven** (1965), Ringebu.
21. **Jan Svein Asprusten** (1948), Vestre Toten.
22. **Sigrid Thøring** (1943), Lesja.
23. **Nils Christian Steig** (1961), Sør-Fron.
24. **Christin Guldahl Madsen** (1969), Gjøvik
25. **Sæbjørn Forberg** (1960), Skjåk.
26. **Maren Hurum** (1960), Lunner.
27. **Terje Rønning** (1957), Lillehammer.
28. **Turid Mørk Øftsaas** (1937), Vestre Toten.
29. **Nasir Shahid** (1954), Søndre Land.
30. **Hilde Tveiten Døvre** (1970), Nord-Arudal.
31. **Endre Skjåk** (1978), Skjåk.
32. **Dagfinn Follerås** (1961), Lillehammer.
33. **Astrid Hårstad** (1984), Gjøvik.
34. **Christoffer Biong** (1983), Lunner.
35. **Solbjørg Skruklien** (1961), Øyer.
36. **Terje Kongsrud** (1970), Lillehammer.
37. **Sissel Glomseth** (1942), Østre Toten.
38. **Tore Opjordsmoen** (1961), Gjøvik.
39. **Bjørge Lerhol** (1943), Vang.
40. **Yngve Olsen Hvoslef** (1985), Øyer.
41. **Marie Tingvold** (1943), Gjøvik.
42. **Geir Rune Nyhus** (1969), Østre Toten.
43. **Bjørge Synnøve Lien** (1953), Lillehammer.

venstre

www.oppland.venstre.no